

برنامه دوره آموزشی

مقطع کارآموزی

بخش زنان و زایمان

EXTERN OB&GYN COURSE PLAN

تهیه کننده : دکتر رویا نصیری

با همکاری سایر اعضای گروه زنان و زایمان

دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

مقدمه : کارآموزی بالینی شامل آموزش مراقبتهای بهداشتی - درمانی سریایی در درمانگاههای بیمارستانها ومراکز عرضه خدمات بهداشتی درمانی ،آموزش بر بالین بیماران بستری و درسهای نظری

است

در طول دوره کارآموزی ، گذراندن 20 ماه کارآموزی طبق برنامه مصوب برای کلیه دانشجویان الزامی است. لازم به ذکر است قبولی در کلیه درسهای مرحله دوم و کسب میانگین کل 12 از این مرحله ، شرط ورود به این دوره است.

طول دوره : 2 ماه

مدت زمان ساعات مفید آموزش در طول دوره : 306 ساعت (مجموع ساعات دروس تئوری و حضور در بخشهای بالینی)

مدیر مسئول برنامه : دکتر رویا نصیری

اعضای هیات علمی برنامه :

دکتر رویا نصیری متخصص زنان و زایمان فلوشیپ ناباروری و IVF دانشیار ،تمام وقت

دکتر ترانه مهاجری متخصص زنان و زایمان فلوشیپ یوروژنیکولوژی استادیار ،تمام وقت

دکتر معصومه متقی متخصص زنان و زایمان استادیار،تمام وقت

دکتر نوشین باباپور متخصص زنان و زایمان فلوشیپ انکولوژی ژنیکولوژی استادیار،تمام وقت

دکتر پریسا ظریف نجفی متخصص زنان و زایمان استادیار،تمام وقت

دکتر محبوبه رستمی متخصص زنان و زایمان استادیار،تمام وقت

دکتر زهرا محسنیان متخصص زنان و زایمان استادیار،تمام وقت

معرفی بیمارستانهای آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی که دانشجویان در آن آموزش بیماری های زنان و زایمان را می بینند

بیمارستان 22 بهمن: واقع در کوی طلاب، پیچ دوم تلگرد. تلفن: 17-05132595516- فاکس: 05132595545

تعداد تخت فعال: 120

تعداد تخت زنان: 34

بیمارستان اریا: واقع در خیابان شهید چمران، خیابان گلستان شرقی 5 تلفن: داخلی 342- 05132229094 فاکس: 05132232522

تعداد تخت فعال: 96

تعداد تخت زنان: 28

بیمارستان 17 شهریور: واقع در خیابان کوهسنگی، بین کوهسنگی 14 و 16 تلفن: 05138403015 فاکس: 05138424060
توضیح: جزء بیمارستان های آموزشی روتین برای گروه زنان نیست مگر در شرایط خاص بر طبق صلاحدید مسئولین آموزشی دانشکده پزشکی

تعداد تخت فعال: 144

تعداد تخت زنان: 25

شرح وظایف ویژه کارآموزان در بخش زنان و زایمان:

- 1- حضور فعال در بخش از ساعت 7/5 تا 12
- 2- پوشیدن روپوش سفید و همراه داشتن گوشی پزشکی
- 3- برخورد و رفتار مناسب با پرسنل بخش و بیماران و احترام به اساتید و رعایت اخلاق پزشکی
- 4- گرفتن شرح حال از بیماران با اطلاع سرپرستاری و درج در پرونده بیمار قبل از ویزیت صبحگاهی
- 5- تقسیم تختهای بیماران بخش و زایشگاه بین تعداد دانشجویان حاضر در بخش مربوطه
- 6- حضور در راند و ویزیت صبحگاهی و Morning Report ، اطلاع از وضعیت بیمار و اقدامات انجام شده و ارائه شرح حال بیمار
- 7- تقسیم دانشجویان به 3 گروه : گروه اول ویزیت و راند و Morning Report و برنامه های آموزشی در بخش، گروه دوم زایشگاه و کارگاه مهارت بالینی گروه سوم درمانگاهها و هر سه گروه باید تا پایان وقت اداری حضور یابند و در صورتیکه بیمار جدیدی بستری شود شرح حال گرفته شود و در صورت زایمان و یا عمل جراحی وظایف مربوطه را انجام دهند.
- 8- حضور در زایشگاه، دیدن مراحل زایمان، معاینه جفت، کنترل انقباضات رحم، کنترل FHR ، گرفتن علائم حیاتی بیمار تحت نظارت ماما یا انترن و یا استاف مربوطه و حضور در درمانگاه زنان، گرفتن شرح حال ، آماده کردن بیمار جهت معاینه بیمار، گرفتن فشارخون، کنترل صدق قلب جنین، تزریق بیمار، کمک در تهیه لام از ترشحات و اسمیر سرویکوواژینال و دیدن لام زیر میکروسکوپ، معاینه بیمار شامل گذاشتن اسپکولوم و توشه واژینال حضور در بخش زنان شامل گرفتن شرح حال بیمار بستری، گرفتن علائم حیاتی و معاینه بیمار از نظر قلب و ریه، کنترل FHR ارتفاع رحم در حضور انترن و یا مامای کشیک
- 9- حضور در اتاق عمل با اجازه استاف مربوطه و دیدن اصل جراحی که به درک آناتومی و پاتولوژی بیماری کمک می کند.
- 10- ارائه کنفرانس تحت نظارت مسئول آموزش کارآموزان و شرکت در جلسات ژورنال کلاب و گزارش موارد جالب

1- بخش های مختلف برنامه آموزشی ارائه شده :

- الف - پیامد مورد انتظار (out comes) در حیطه های دانش ، نگرش ، مهارت
- ب - محتوی ضروری (core content) که باید آموزش داده شده و فرا گرفته شود
- ج - روش ، مکان آموزش محتوی (بر اساس شرایط و امکانات موجود) و حداقل مدت زمان آموزش محتوی
- د - روشهای ارزیابی دانش ، نگرش و مهارت (در طول دوره - نهایی)

2- شاخص های تعیین محتوی ضروری

- شیوع بیماری
- تاثیر بر سلامت افراد جامعه
- نیاز جامعه
- نقش پزشکان عمومی در نظام سلامت کشور
- قابل پیشگیری بودن بیماری و داشتن برنامه غربالگری
- برنامه کشوری وزارتخانه شامل برنامه مادری ایمن و مراقبت مرگ مادری

پیامدهای مورد انتظار (outcomes) از این برنامه آموزشی :

الف - در حیطه دانش :

از دانشجو پس از یک دوره دو ماهه انتظار می رود دانش کافی در مورد اپیدمیولوژی ، سبب شناسی ، بیماریزایی ، آسیب شناسی ، تظاهرات بالینی ، تاریخچه بالینی ، تاثیر عوامل بالقوه فیزیکی و روحی بر بیمار در زمینه بیماریهای شایع زنان و زایمان را دارا باشد .

ب - در حیطه مهارت :

- 1- کارآموز بخش زنان و زایمان در پایان دوره آموزشی خود باید قادر شود از اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی دقیق و کامل و تهیه problem list تشخیص افتراقی های مناسب را مطرح نماید.
- 2- کارآموز بخش زنان و زایمان در پایان دوره آموزشی بایستی رویکرد تشخیصی مناسب به شکایات و نشانه های اصلی بیمار در طب زنان و زایمان را پیدا کند .
- 3- کارآموز بخش زنان و زایمان باید در پایان دوره آموزشی خود در بخش زنان و زایمان قادر به انجام اقدامات عملی تشخیصی حداقل را بر روی مدل ، جهت تشخیص بیماریهای شایع طب زنان و زایمان پیدا کند .
- 4- کارآموز بخش زنان و زایمان باید در پایان دوره آموزشی خود در بخش زنان و زایمان قادر به تفسیر تست های آزمایشگاهی و رادیولوژی رایج در بخش زنان و زایمان را پیدا کند .
- 5- کارآموز در پایان دوره آموزشی زنان و زایمان خود باید قادر به نوشتن صحیح Progress Note باشد .
- 6- کارآموز در پایان دوره آموزشی زنان و زایمان باید اندیکاسیون های ارجاع در دوران بارداری ، ارجاع حین و بلافاصله بعد از زایمان، ارجاع نوزاد متعاقب زایمان و ارجاع پس از زایمان (24 ساعت تا 6 هفته پس از زایمان) را بداند

ج - در حیطه نگرش :

از دانشجو پس از یک دوره دو ماهه انتظار می رود ارتباطی مناسب ، موثر و مشارکت جویانه با بیمار ، خانواده و همراهان وی برقرار کند .

ارتباط کارآموز با بیمار باید با رغبت و دلسوزانه احساس همدردی و روش مشارکت جویانه باشد تا بتواند اعتماد بیمار را جلب کند . بدین منظور :

الف - کارآموز باید با دقت و حوصله و صرف وقت به صحبت‌های بیمار و همراهان وی گوش فراداده و از این طریق علاوه بر ایجاد یک رابطه عاطفی انسانی با آنها ، شرح حال و اطلاعات کشف شده مورد نیاز در جهت تشخیص و درمان بیمار را ثبت و تجزیه و تحلیل نماید . متقابلاً اطلاعات لازم در مورد وضعیت بیمار ، خطرات احتمالی روش‌های مختلف و دستورات پیگیری لازم را به بیمار و همراهان وی بدهد .

ب- کارآموز باید در نحوه برقراری ارتباط با بیمار و همراهان وی ، تاثیر عومالی نظیر سن و جنس ، میزان تحصیلات ، زمینه های مذهبی - فرهنگی و اجتماعی وی را مد نظر قرار داده و موقعیت بیمار را با توجه به عوامل فوق درک نماید .

ج- اهمیت پژوهشی های در زمینه بیماریهای زنان و زایمان را بداند ، و روند برنامه ریزی برای یک کار تحقیقاتی ، مراحل اجرایی آن و نحوه تجزیه و تحلیل نتایج به دست آمده را فرا گیرد ، و به نوبه خود در پژوهشهای بالینی و یا پایه شرکت نماید .

روش آموزش دادن و فراگرفتن :

دانشکده های پزشکی ملزم به استفاده از مناسب ترین استراتژی آموزشی و روشهای آموزش دادن و یادگیری برای هر یک از محتواهای فوق الذکر ، به تناسب موضوع و امکانات اجرایی خود می باشند . برخی از روشها بعنوان نمونه و مثال در زیر ذکر شده است :

Role model /video presentation /small group discussion / bedside Lecture/ procedural skill Teaching /task based teaching /Case based teaching/ teaching

روشهای ارزیابی تکوینی (formative) دانش ، مهارت و نگرش و نحوه بازخورد دادن در طول دوره (باذکر زمان ارزیابی و تعداد دفعات آن):

-لازم است در طول دوره ،ارزیابی تکوینی (formative) و ارزیابی تراکمی (summative) در انتهای بخش صورت گیرد.

- ضروری ارزیابی ، حیطه های دانش ، مهارت و نگرش را در بر گیرد . ابزارهای ارزیابی باید دارای روایی و پایایی لازم باشند .

بعنوان نمونه در زیر به برخی از روش های ارزیابی اشاره شده است :

- 1- بررسی لوگ بوک
- 2- DOPS
- 3- Mini CEX
- 4- برگزاری امتحان به روش OSCE
- 5- برگزاری سنجش به روش CBD (Case Based Discussion)
- 6- امتحان کتبی تشریحی یا چند جوابی
- 7- امتحان شفاهی
- 8- Global rating form

فرآیند اطلاع رسانی برنامه آموزشی (curriculum communication):

این برنامه آموزشی به صورت مکتوب در اختیار فراگیران ، اعضاء هیات علمی و مسئولین آموزشی و اجرایی دانشکده و دانشگاه در آغاز دوره قرار می گیرد . همچنین این برنامه روی وب سایت دانشگاه نیز قرار دارد .

12- فرآیند اداره و مدیریت برنامه آموزشی (curriculum management)

معاون آموزشی پزشکی عمومی بر حسن اجرای برنامه ، نظارت مستمر دارد .همچنین

مدیر گروه گزارش ارزیابی برنامه را در فواصل منظم به دانشکده پزشکی ارائه مینماید .

منابع اصلی برای آزمون : همان منابع آزمون پیش کارورزی می باشد شامل :

-Danforth David N, et al . Danforth Obstetrics and Gynecology . 9 th edition. Lippincot , Williams & Wiliams ; 2008

- Beckman and ling`s obstetrics and Gynecology eight edition 2019

سایر منابع جهت مطالعه بیشتر :

- 1- نظام کشوری مراقبت مرگ مادری (اداره سلامت مادران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
- 2- مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ویژه پزشک عمومی چاپ پنجم (اداره سلامت مادران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
- 3- حداقل توانمندیهای مورد انتظار از پزشک عمومی دانش آموخته از دانشگاههای علوم پزشکی کشور جمهوری اسلامی ایران (معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
- 4- آموزش و ارزیابی بالینی ، آنچه هر استاد بالینی باید بداند (دکتر الهه ملکان راد و همکاران)
- 5- شاخص های ارزیابی درونی مبتنی بر استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی (معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)